

Tilsynsrapport for uanmeldt tilsyn

Institution: Vuggestuen i daginstitutionen Regnbuen i Ishøj Kommune
Tilsynet er foretaget den 26.09.2019. Der er samlet op på tilsynet den 22.10.2019 med deltagelse af tilsynsteamet, centerchef, ledelse og personale.

Baggrund

Center for Dagtilbud og Uddannelse (CDU) har den 26. september 2019 gennemført et uanmeldt tilsyn i vuggestuen i daginstitutionen Regnbuen i Ishøj Kommune. Baggrunden for tilsynet er en henvendelse til centerchef Susanne Poulsen, om bekymrende forhold i vuggestuen i forhold til pædagogisk kvalitet og relationer og samspil mellem voksne og børn. Lovgrundlaget for det kommunale ansvar til at føre tilsyn i dagtilbud fremgår af Dagtilbudslovens § 5.¹

Det uanmeldte tilsyn giver den tilsynsførende mulighed for, at se på dagtilbudets praksis uden at den er planlagt herefter. Tilsynet giver indblik i dagtilbudets praksis, som den viser sig på et givent tidspunkt og åbner op for mulighed for at gå i dialog om dagtilbuddets hverdag.

Desuden er udgangspunktet for tilsynet Ishøj kommunes Børne- og Ungepolitik, de overordnede fælles mål for dagtilbud i Ishøj Kommune, det nationale pædagogiske grundlag, den nye styrkede læreplan og vores lokale kvalitetsparametre. (Se mere info i bilag 1-3)

Tilsynet blev foretaget af pædagogisk konsulent Helle Kirud og pædagogisk konsulent Gitte Smidt Blytt i CDU.

Rapporten tager udgangspunkt i formålet med tilsynet og er udarbejdet på baggrund af observation i vuggestuens praksis der følges op af dialog med pædagoger, ledelse, tilsynsteam og centerchef.

Vuggestuens børn og personale

Antal børn indskrevne børn	Aktuelle tal pr. 01.08.19
0-3 årige	36
Personale	Uddannelse
Personale med pædagoguddannelse	4
Personale med kortere pæd. udd. (PGU/PAU)	1 (elev)
Personale uden pæd. udd.	4
Personale med relevant diplomuddannelse	1 (en medarbejder er fagligt fyrtårn og i gang med et diplommodul i pædagogik)

¹ Dagtilbudslovens § 5: "Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter denne lov og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer, der er fastsat efter § 3, og rammer og eventuelle prioriterede indsatser fastsat efter § 3 a efterleves."

Formålet med tilsynet var at undersøge et forudbestemt tema, der omhandlede:

- at vurdere interaktionen mellem personale og børn, herunder samspil og relationer
- at vurdere det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddets praksis
- at undersøge dagtilbuddets egen vurdering af egen praksis

Generel oplevelse af dagtilbuddet

Tilsynsteamet blev positivt modtaget af ledelse og pædagogiske medarbejdere, selvom vi ankom uanmeldt i dagtilbuddet. Vi oplevede en imødekommende stemning med generelt nærværende, anerkendende og empatiske voksne, der var lydhør overfor børnenes behov. Vi oplevede omsorgsfulde voksne, der var gode til at rumme og favne alle børn, med opmuntring, smil og guidning i hverdagssituationerne. Der var en stor grad af omsorgspædagogik til stede.

Tilsynsteamet oplevede ikke at der foregik intenderet pædagogik og tilrettelæggelse af læringsmiljøer med udgangspunkt i børneperspektivet og børnenes behov for læring og udvikling.

Vurdering af interaktionen mellem personale og børn

I vurderingen af interaktionen mellem personale og børn benyttes ECERS-3, (Early Childhood Environment Rating Scale, version 3), der er et måleredskab og en evalueringmetode til at kvalitetsvurdere og udvikle dagtilbud. Se bilag 4

Vuggestuens samlede score i ECERS-3 ligger på: (5.1), (5.2), (5.3), (7.1), (7.2), (7.3)

Det betyder at tilsynsteamet oplevede, at der generelt var en afslappet og behagelig atmosfære, med jævnlige positive interaktioner mellem børn og voksne, med øjenkontakt og smil. Der var passende fysisk kontakt mellem personale og børn, og personalet var opmærksomme på at trøste og opmuntre børnene. Der blev lyttet til børnene og guidet positivt i opgaveløsninger om end at nogle aktiviteter bar præg af at være på de voksnes præmisser så resultatet forekom vigtigere end øvelsen for barnet på barnets egne præmisser. Personalets var støttende og forstående i konfliktsituationer. Ligeledes var personalet opmærksomme på børnenes nonverbale tegn og responderede hensigtsmæssigt på børnenes behov.

Vurdering af samspil og relationer

Vurderingen af samspil og relationer tager udgangspunkt i Ishøj Kommunes kvalitetsparameteret for samspil og relationer i dagtilbud. Se bilag 2

Tilsynsteamet oplevede at samspillet og relationerne mellem personale og børn foregik på en naturlig og kærlig måde. Der var en god relation mellem børn og voksne, præget af omsorg og følelsesmæssigt engagement. Der blev arbejdet med tryk tilknytning og interesse for børnene. Der var i mindre grad fokus på at arbejde bevidst med relationer og samspil, som afsæt for børnenes læring, udvikling, trivsel, dannelse og positioner i fællesskabet, i forhold til at give barnet mulighed for deltagelse, inddragelse og medindflydelse i samspillene børnene i mellem.

Vurdering af det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet

Vurderingen af det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i Ishøj Kommunes kvalitetsparameteret for pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbud. Se bilag 3

Tilsynsteamet oplevede en praksis der var understøttet af pædagogiske aktiviteter og fri leg, med fokus på alderssvarende aktiviteter for børnene. Tilsynsteamet oplevede at der i mindre grad blev opstillet læringsmiljøer ud fra didaktiske overvejelser og pædagogiske begrundelser i en vekselvirkning mellem vokseninitieret og børneinitieret aktiviteter, med fokus på børneperspektivet og fællestænkning sammen med børnene. Aktiviteterne forekom styrende for børnenes udvikling og læring, til forskel fra den intenderede pædagogik, hvor børnenes behov for læring og udvikling lægges til grund for identificeringen af aktiviteter, der understøtter behovet. F.eks. var alle børn og voksne på legepladsen, hvor de voksne, med få undtagelser, i overvejende grad agerede "gårdvagter" der passede på børnene og stod til rådighed ved konflikter mellem børnene, men ikke tilrettelagde bevidste læringsmiljøer.

I forhold til en bevidst pædagogik omkring læring i de daglige rutiner, oplevede tilsynsteamet ikke at der blev arbejdet bevidst med læringsmiljøer i de daglige rutiner. Det kom bl.a. til udtryk i overgangene fra de forskellige aktiviteter, f.eks. fra at skulle ind fra legepladsen til frokost, hvor det var de voksne der talte sammen om hvem der gjorde hvad, i stedet for at inddrage børnene.

I forhold til personalets uddannelse og kompetencer, oplevede tilsynsteamet i mindre grad, at der var en bevidst rolle og ansvarsfordeling mellem uddannede pædagoger og medhjælpere.

Undersøgelse af dagtilbuddets egen vurdering af egen praksis

I undersøgelsen af dagtilbuddets egen vurdering af egen praksis, benyttes de samme måleredskaber som tilsynsteamet har vurderet ud fra. Undersøgelsen er en gennemsnitsvurdering af vuggestuens samlede vurdering i forhold til sin egen praksis.

I forhold til dagtilbuddets egen vurdering af samspil og relationer, vurderer dagtilbuddet at de er bevidste om, at en god relation bygger på en tryk tilknytning og er forudsætningen for en god interaktion. Dagtilbuddet vurderer at de øver sig og er godt på vej til bevidst at arbejde med de voksnes rolle i interaktionen i børnegruppen, så relationen til det enkelte barn styrkes og relationen børnene imellem styrkes.

I forhold til dagtilbuddets egen vurdering af kvaliteten i læringsmiljøer vurderer dagtilbuddet at de øver sig på at tilrettelægge læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i didaktiske overvejelser og pædagogiske begrundelser for tilrettelæggelsen af læringsmiljøerne. Personalet vurderer at de øver sig på at være nærværende og nysgerrige over for børnenes perspektiver, så de opnår en vedvarende fælles tænkning sammen med børnene, for på den måde at understøtte børnenes nysgerrighed og lysten til at lære.

Vuggestuens egen vurdering af egen praksis ligger på en samlet score i ECERS-3 på:
(3.3), (5.1),(5.2),(5.3),(7.1),(7.2)

Det betyder i forhold til dagtilbuddets egen vurdering af interaktionen mellem personale og børn vurderer personalet at de generelt har en god, varm og positiv relation til børnene, der hviler på en lyst til at være sammen med børnene. Personalet vurderer at de har en god til udmærket praksis, hvor værdier som respektfuld og positiv guidning i hverdagen er vigtige elementer i den pædagogiske praksis.

Personalet vurderer at de øver sig i og er godt på vej i at opkvalificere deres praksis med udgangspunkt i elementerne i den nye styrkede læreplan og Ishøj kommunes arbejde med kvalitet i dagtilbud med afsæt i kvalitetsparametre for høj kvalitet i dagtilbud lokalt.

Opsamling og anbefalinger

Anbefalinger:

- Ledelsen skal understøtte at pædagogerne kan påtage sig ledelsen af børnegrupperne og den læring der foregår, via guidning og supervision af deres kollegaer i den pædagogiske praksis og i arbejdet med den pædagogiske læreplan.
- Der indledes et aktionslæringsforløb med fokus på udvikling af den pædagogiske praksis af høj kvalitet.

Aktionslæringsforløbet tilrettelægges af Julie Mia Lyngaa Kühl Faglig pædagogisk leder, Ann Katrine Rørvig Faglig pædagogisk fyrtårn, Helle Kirud og Gitte Blytt Pædagogiske konsulenter

BILAG 1:

FÆLLES OVERORDNEDE MÅL FOR DAGTILBUDDENE I ISHØJ KOMMUNE

Ishøj Kommunes dagtilbud arbejder målrettet og systematisk med kvalitet i dagtilbud. Det gør vi fordi vi ved, at dagtilbud af høj kvalitet har en væsentlig betydning for, hvordan børn klarer sig senere i livet. Forskningen viser nemlig, at børn der har gået i et dagtilbud af høj

kvalitet, klarer sig bedre i skolen, har færre adfærdsproblemer og generelt trives bedre. Forskningen viser, at effekten især er stor hos udsatte børn².

De fælles overordnede mål for dagtilbuddene i Ishøj Kommune sætter ramme og retning for det pædagogiske arbejde i kommunens dagtilbud og skal sammen med de mere konkrete kvalitetsparametre sikre kvalitet i det pædagogiske arbejde med børn og forældre.

De overordnede mål tager udgangspunkt i Dagtilbudslovens formålsparagraf, Det nationale pædagogiske grundlag og Ishøj Kommunes vision for arbejdet med børn og Unge (Børne- og Ungepolitikken).

**BØRN SKAL VÆRE, BØRN SKAL LÆRE, BØRN SKAL LEGE, BØRN SKAL GØRE,
OG BØRN SKAL HØRE TIL**

Børnesynet i Ishøj Kommunes dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv. Derfor værner vi om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo, således at alle børn får lige muligheder for at nå deres fulde potentiale. Vi har fokus på, at drage omsorg for, stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres udvikling, læring, trivsel og dannelse. Derfor er det vores mål, at

- alle børn oplever et omsorgsfuldt og trygt udviklingsmiljø
- alle børn deltager i stimulerende læringsmiljøer
- alle børn og forældre oplever sammenhængende overgange
- alle børn udvikler legeevne, motivation for læring og tiltro til egne evner
- alle børn lærer og udvikler sig ud fra deres nærmeste udviklingszone
- alle børn trives og er aktive i meningsfulde fællesskaber
- alle børn inddrages og har medbestemmelse og medansvar
- alle børn mødes af nærværende, kompetente og betydningsfulde voksne
- alle børn oplever og bidrager til, at mangfoldighed er en styrke
- alle forældre inddrages og tager medansvar for deres barns udvikling, læring, trivsel og dannelse

Vedtaget af Byrådet den 6.

juni 2017

---

² EPPSE (Effective Pre-school, Primary and Secondary Education Project). Et engelsk forskningsprojekt der siden 1997 har fulgt over 3000 børn fra dagtilbudsalderen og op gennem uddannelsessystemet. Resultaterne er klare: Dagtilbud af høj kvalitet har en væsentlig betydning for, hvordan børn klarer sig senere i livet.

BILAG 2

KVALITETSPARAMETRE FOR SAMSPIL OG RELATIONER

Velfungerende samspil og relationer mellem børn og pædagogisk personale er afgørende for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Forskningen viser, at det er den mest betydningsfulde enkeltfaktor i forhold til barnets sociale, følelsesmæssige og kognitive udvikling.

Relationer af høj kvalitet tager udgangspunkt i barnets intention, behov, perspektiv og interesse, og er kendetegnet ved, at barnet føler sig set, forstået og inddraget i samspillet med det pædagogiske personale. Vi skal have viden om og være bevidste om egen virkning og at alle relationer, der udspiller sig mellem børn og pædagogisk personale, har betydning for barnet. Vi skal derfor være bevidste om den magt og de positioner, vi har og de positioner, som vi sætter børnene i. Vi skal reflektere over, om vi i vores tilgang og vores måde at kommunikere på, kommer til at udelukke nogle børn fra deltagelse.

Det betyder, at

- vi er bevidste om at sensitivitet, responsivitet og lydhørhed er afgørende i samspillet med børnene
- vores relation til børnene er præget af omsorg, følelsesmæssigt engagement, opmærksomhed, interesse, reflektivt nærvær, respekt og kritisk refleksion
- vi ved, at pædagogiske strategier er mest succesfulde, når vi etablerer gode relationer med børnene, der bygger på vedvarende fælles tænkning¹, som stimulerer og udvikler barnets evne til abstrakt tænkning og kritisk refleksion
- vi stiller åbne spørgsmål, og skaber ramme for ligeværdig dialog voksen og barn imellem
- vi er bevidste om, at en god relation der bygger på en tryk tilknytning, er forudsætningen for en god interaktion. Vi ved, at når vi i vores interaktion viser interesse, glæde og omsorg for en gruppe børn og reagerer sensitivt på hele børnegruppen, så styrker vi også relationen til det enkelte barn i gruppen og relationen børnene imellem
- vi arbejder bevidst med positionen som gatekeeper, der giver barnet mulighed for inddragelse og medindflydelse i interaktionen
- vi husker på, at jo mere det pædagogiske personale lykkes med at fordybe sig i interaktioner med børnene, desto roligere og mindre hektiske bliver både børn og voksne.

*"En fremragende medarbejder-barn interaktion er bl.a. kendetegnet ved, at de ansatte virker til at nyde at være sammen med børnene."*²

Brenda Taggart. Slides fra oplæg april 2015 oversat til dansk: "Vedvarende fokuseret fællestænkning er mere end bare en samtale. Det er at arbejde sammen på en intellektuel måde for at løse et problem, klarlægge et koncept, evaluere aktiviteter, udfolde et narrativ osv. Begge parter må bidrage til denne måde at tænke på og det må udvikles og udvikles".

² Brenda Taggart. Slides fra oplæg april 2015 oversat til dansk: eksempel på ECERS-R Item.

Efter inspiration fra bl.a.:

- Danmarks Evalueringsinstitut EVA (2018). Relationer og interaktioner i dagtilbud. Forskningskortlægning
- Ida Kornerup (2016). Kvalitet i dagtilbud. (<https://www.eva.dk/projekter/2016/forstaaelse-og-maling-af-kvalitet-i-dagtilbud/hent-udgivelser/tema-4-interaktioner-mellem-voksne-og-born>)

- Charlotte Palludan (2005). Børnehaven gør en forskel.
- Danmarks Evalueringsinstitut EVA (2017) Kvalitet i dagtilbud. Pointer fra forskning EVA
- Ida Kornerup og Torben Næsby (2015) Kvalitet i dagtilbud – grundbog til dagtilbudspædagogik
- Brenda Taggart (april 2015) slides fra oplægget oversat til dansk.

BILAG 3

KVALITETSPARAMETRE FOR PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØER

LÆRINGSMILJØET ER HELE DAGEN

Børn er altid i læring. Læringsmiljøet er hele dagen – i de daglige rutiner under frokosten, i garderoben, i de planlagte aktiviteter og i legen.

Læringsmiljøet i dagtilbud består af alle de muligheder for udvikling, trivsel og læring, som dagtilbuddet giver børnene. Læringsmiljøet handler blandt andet om, hvordan dagen og aktiviteterne rammesættes, organiseres og tilrettelægges.

Et godt læringsmiljø i dagtilbud bygger på et samspil mellem strukturer og processer, derfor har Ishøj Kommunes dagtilbud fokus på begge dele.

PROCESSER I DET GODE LÆRINGSMILJØ

- Vi skaber læringsmiljøer med udgangspunkt i Zonen for Nærmeste Udvikling.
- Didaktiske overvejelser og pædagogiske begrundelser er vores grundlag for tilrettelæggelsen af det pædagogiske læringsmiljø.
- Vi skaber en vekselvirkning mellem vokseninitierede og børneinitierede aktiviteter.
- Vi er bevidste om og arbejder med relationen og samspillet mellem børnene og det pædagogiske personale, børnene imellem og personalet imellem.
- Vi reflekterer over egen og hinandens positionering, og hvornår vi skal gå bagved, ved siden af og foran.
- Vi er nærværende og nysgerrige over for børnenes perspektiver.
- Vi sikrer en vedvarende fokuseret fællestænkning.
- Børn lærer det de har adgang til, derfor er en forudsætning for, at børn lærer det, de har brug for, at det pædagogiske personale tager ansvar for børns muligheder for deltagelse og læring. Pædagoger er gatekeepers for børnenes læring.
- Vi inddrager forældrene i deres barns læring, i barnets fremskridt og beslutninger om barnets læring.

STRUKTURER I DET GODE LÆRINGSMILJØ

Vi er opmærksomme på de strukturelle faktoreres betydning for det pædagogiske læringsmiljø som fx:

- Personalets uddannelse og kompetencer
- Opdeling af børnene i meningsfulde grupper og læringsfællesskaber
- Den fysiske indretning, pædagogiske materialer og redskaber
- Personalets organisering

Efter inspiration fra bl.a.:

- Om læringsmiljøer i dagtilbud. Socialministeriet.
<http://socialministeriet.dk/arbejdsomraader/dagtilbud/paedagogiske-redskaber-og-rammer/laeringsmiljoe/>
- Basil Bernsteins (2001). Pædagogik, diskurs og magt.
- Lone Svinth (2010 – 2012). LUDVI-projektet Læring og udvikling i daginstitutioner.
- Charlotte Ringsmose & Grete Kragh-Müller (2014). KIDS. Kvalitetsudvikling i daginstitutioner.
- Søren Schmidt (2016) UCC magasin nr. 16.
- Ida Kornerup (2016) UCC magasin nr. 74 marts 2016.
- Kvalitet i Dagtilbud (2015) Kira Saaby Christensen og Ida Kornerup: Deltagelse, fællesskabelse og læringsmuligheder - om samlingen som læringsmiljø.

Udlæringsmiljø	2	3	4	5	6	7
1	Minimal	God	Udmærket			

30. Interaktion mellem personale og barn*

- 1.1 Personalet viser mangel på respons overfor børnene eller involvering (fx ignorerer børn, virker distancerede eller kølige)*
- 1.2 Interaktionerne med børnene er ofte ubehagelige.*
- 1.3 Fysisk kontakt er ofte negativ (fx fastholder et barn hårdt, som opfører sig dårligt; skubber børn fysisk frem for at bede dem om at flytte sig; giver uønskede knus eller kildeture).
- 1.4 Hovedparten af interaktionerne foregår med den store gruppe, snarere end med individuelle børn eller med små grupper.*
- 3.1 Nogen positive interaktioner med individuelle børn ses ved observationen.*
- 3.2 Der observeres kun positiv fysisk kontakt. (Negativ fysisk kontakt må ikke observeres!)
- 3.3 Personalet lader til at nyde at være sammen med børnene (fx viser interesse for, hvad børnene laver; lytter opmærksomt til børnenes kommentarer og kommenterer og responderer passende)*
- 5.1 Der er jævnligt observeret positive interaktioner mellem personale og barn gennem observationen, uden lange perioder hvor der ikke er interaktion (fx varm øjenkontakt, smil, fælles interesse)*
- 5.2 Der er normalt en afslappet behagelig atmosfære i gruppen (fx få, hvis nogen, ansænder eller forjagede tidspunkter; personale og børn virker afslappede og interesserede i, hvad de laver hovedparten af tiden; er udstresset med få, hvis nogen, undtagelser).
- 5.3 Personalet sender generelt varme signaler til børnene gennem passende fysisk kontakt (fx holder et grædende barn, holder et barns hånd og lytter opmærksomt; klapper et barn beundrende på skulderen).
- 7.1 Personalet er respektfuldt over for børnene og guider dem positivt (fx håndterer konfliktlösingsproblemer på en rolig og fornuftig måde; lytter indtil barnet er færdig med at tale, før man svarer; takker børn for at lave opgaver)*
- 7.2 Personalet er støttende og trykke, når børnene er urolige, vrede, bange eller sårede (fx er forstående over for et barn, som har problemer med en ven, guider tålmodigt et vredt barn).
- 7.3 Personalet er sensitive over for børns nonverbale tegn og responderer hensigtsmæssigt (fx opdager under en rundkreds, hvornår børn har behov for fysisk aktivitet og søger for det; opdager tegn på kedsomhed og søger for noget spændende at lave).